నిజమేలే పాపా నువ్వు చెప్పింది

-శారదా అశోకవర్ధన్

ముడు లొలకే చిట్టి పాపా
ఉడిగా అలా కూర్చున్నావేం?
ఈ నింత రంగు రంగుల దీపాల
ఉయ్యాలలో ఊగిపోతు వుంది
వింతకాంతుల వెరిసిపోతూవుంది
రంగు రంగుల దీపాల తోరణాలు
కొత్త కిరణాలను వినరినున్నాయి
కోటి సూర్యుల వెలుగుల్ని
కలగిసున్నాయి
ఇది దీపావళి
మానవాళిని ఉల్లాసం లూగించి
వింత వింత దివ్య శోభలతో
మెరవించే దీపావళి
ఐనా.
ముద్దులొలికే చిట్టి పాపా
ఉడిగా అలా కూర్చున్నావేం?
నీ హృదయం చీకటితో
నిండిపోయిందెందుకు
నీ మనస్సు శోకంతో
కృంగి పోయిందెందుకు
ఈ వెలుగులు నీ కమలను తాకలేదా
ఈ రంగులు నీ మనసుకు వట్టలేదా
పాపాయీ పులకించే నీ హృదయం
వలకడం లేదెందుకు?
మాటలాడే నీ మనస్సు
మూగబోయిన దెందుకు?
అర్థమయిందిలే పాపా. నీ అంతర్యం
వర్ణించాడులే నీ ఆదర్శం
ఊరంతా వజ్రాల హారంలా
అలంకరించుకుని ఆనందినూ వుంటే
ఉడిగా అలా ఎందుకూర్చున్నావో
అర్థమయిందిలె చిట్టిపాపా!!
నిత్యం వస్త్రాలతో గడపే
నిరుపేద గుండెలో
మండుతున్న వెలుగులు చూడలేని మానవాళి
మశాలుల్లోంది, కారు పువ్వొత్తుల్లోంది
జారే నీలుగులు చూసి
మురిసిపోతూ వుంటే
నువ్వు నవ్వలేకపోతున్నావు
నలుగురిలో తిరగలేకపోతున్నావు
అంతేనా
ఒక్క నరకాసురుని చంపినందుకే
ఇన్ని దీపాల వెలుగులే
నేడు దేశాన్నే మింగుతున్న
నరకాసురులు పోతే
ఎన్ని దీపాలు వెలగాలి
ఎన్ని జ్యోతులు నిలవాలి
అదేలే పాపా నేనంటూన్నది
నిజమేలే. నువ్వనుకుంటూన్నది

దీపావళి గాథావళి

దేశ మంతటా అన్ని ప్రాంతాలలో వివిధ రీతులలో ఘనంగా జరుపుకునే పర్వదినం దీపావళి ఈ పండుగకే సాంస్కృత వాఙ్మయము నందు యక్ష రాత్రి సుఖరాత్రి లేక జోమదీ మహోత్సవ మని పేరు గలదని హేమచంద్రుడు వాత్స్యాయనుడు తదితరులు సూచించారు

దీపావళి పండుగ ప్రతి యేడు ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి నాడు ప్రారంభమౌతుంది ఈ పండుగేర్పడుటకు, అనేక గాథలు గలవు - అందు ముఖ్యమైనవి నరకాసుర వధ, బలి రాజ్యదానము శ్రీ రామపట్టాభిషేకము. మహావీరుని నిర్యాణ గాథ. అశోకుని కళింగ రాజ్య విజయ సూచిక విక్రమార్కుని పట్టాభిషేకము మొదలైనవి

నరకాసుర వధ:- దక్షిణాపథంలో దీపావళి కథతో ముడిపడింది నరకాసుర గాథ. నరకాసురునికి నరక నివారణ కియ అయిన నరక చతుర్దశికి సంబంధ మేమీ లేదు కాని నరక శబ్దము వలన ఈ అపోహ కలిగిపుంటుంది ప్రకృతంగా నరకాసుర గాథ దీనికి జోడించారు దానికి తోడు కొన్ని జ్యోతిశ్శాస్త్ర రహస్యాలు దీనికి యాదృచ్ఛికంగా సంకలించబడినవి.

వరాహావతారిణైన విష్ణువు భూదేవి ప్రేమించింది ఫలితంగా మగశిశువు జన్మించాడు అతనికి పుట్టిన వుంది

విష్ణువు ఆజ్ఞానుసారము జనకుడు పదునాలుగేండ్ల వరకు పెంచుతాడు బాలుని తండ్రి మానవుని తల వలె వుండుట వలన 'నరకుడని' నామకరణము చేసిను ఆ తరువాత భూదేవి గంగాతీరమునకు బాలుని గొనిపోయి జన్మవృత్తాంతం చెబుతుంది అతడు పాగ్జ్యోతిష పురం రాజధానిగా కామరూప దేశములను పాలించుచున్న నరకునికి బాణుడను రాక్షసునితో స్నేహము కలగడంవల్ల దుష్పవర్తుడు దేవతల, ప్రజల, మునుల బాధించుచుండెను. లోకములు చీకాకు పడుచుండెను దుష్కార్యములకు మిగుల కోపోద్రేకుడైన వసిష్ఠుడు "నీవు నీ తల్లి చేతిలో మరణింతువని" శపించెను ఆ శాప ఫలితము వల్లనే చివరకు నరకుడు సత్యభామ చేతిలో ప్రాణాలు వదులుతాడు

ఈ విషయము హరివంశము - మహాభాగవతము నుండి తేట తెలమగుతూ వుంది

బలి చక్రవర్తి వరము:- ఈ కథలో, ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి, చతుర్దశి అమావాస్య దినములలో వామనుడు బలి చక్రవర్తి వద్ద మూడడుగుల నేలను గైకొని ఫలితముగా వరము కోరుకొమ్మనగా బలి చక్రవర్తి సంతసించి "ఈ మూడు దినములలో ఎవరి ఒక్కరూ దీపదాన మొనర్చవలెనని అట్లు చేసినవారి యిళ్ళలో లక్ష్మి స్థిరనివాస మొనర్చునని. ఎవరి

దేవరాజు మహారాజు

యింట యందకారము అలమియుండునో అచట ఇనువగజ్జెల లలి (జ్యేష్ఠాదేవి) లుండవలదునని, ఆ దినకాంతులలో వారి పితృగణము స్వర్గము చేరుదురని - కోరుకొనెను

దీపావళి జరుపుటకిది యొకకారణము ఈ పైవిషయములు 'వామన పురాణము' నందు వివరముగా వివరించబడియున్నవి

మనదక్షిణాపథంలో దీపావళిచేయుటకు పైరెండు కథలు బలీయమైన ఉదాహరణలుగా ఉన్నాయి

శ్రీరామ పట్టాభిషేకము:- ఉత్తరాపథంలో దీపావళికి ప్రధాన మైనది "భరత్ మిలాప్" రాముడు భరతుని కలుసుకొనుట- రాము పట్టాభిషేకము

ఈ రోజునే శ్రీరామచంద్రునికి అయోధ్యలో రాజ్య పట్టాభిషేక మయినదని, కథలు తిరగ. రామరాజ్య మొచ్చినదని ప్రజలు. ఆనందంతో పండుగ చేసారు అదే దీపావళి

మహావీరుని నిర్యాణము:- జైనమత స్థాపకుడు మహావీరుడు. ఇతడు క్షత్రియుడు. తపస్సు చేసి జ్ఞానము పొందెను ఇతడు ఈ రోజునే మహా నిర్యాణము పొందెనని ప్రతీతి అతని జ్ఞాపకార్థము జైనులు దీపములు వెలిగింతురు జైనులు దీపావళి పండుగ జరుపుకొనుటకు కారణ మిదియే అయివుండును

అశోకుని విజయము:- తనజీవితములో ఒకే ఒక సారి కళింగతో యుద్ధముచేసిన అశోకుడు ఈ రోజునే ఘనవిజయము పొందెనను విషయము చరిత్రకారులకు తెలియుచున్నది

విక్రమార్కుని పట్టాభిషేకము:- ఇది కూడా ఈ రోజునే జరిగెనని చరిత్ర పుటలు రంగవేసిన తెలియును

ఈ కథలన్నియు ఈ రోజుకు సంబంధించి యుండినను మనము పీటికి ప్రధాన స్మృతి నిచ్చునట్లు నరకుని మరణమునకు, బలి వరమునకు తప్పుంది

దీపావళిరోజున దీపాలాయలు కాల్చుట ఆచారము మన పూర్వులు ఉల్కలు - కొరువులు, వారి పితృగణమునకు స్వర్గమునకు దారి చూపుటకు వెలిగించేవారు ఆ ఉల్కలు క్రమక్రమంగా దీపాలాయరైనవి మున్నముతో పరిచయమైనప్పటి నుండి, మందుగుండు పేల్చుట అంతవడినది.

ఈ కథలుగా ఆచారముల రూపము దిక్కొటగానే నిలిచిన ఆచరణలో మార్పు వచ్చినది ఇకముందు కూడా ఎన్ని మార్పులు వచ్చునో వూహింపశక్యము

మన పూర్వ గ్రంథములను శోధించిన ఇంకను అనేక గాథలు లభించును. దీపములు వెలిగించు రీతి పండుగ ఒక విశిష్టతతో కూడికొనినది. ఇది చదువున పడిపోదు జ్యోతిలా వెలుగుచూ ఎల్లకాలము నిలుచును

జోకుల జడివాన

పనులలో అలుముకున్న చీకటిలా ఆకాశాన్ని దట్టంగా చుట్టివేశాయి కారుమబ్బులు. తన మనసుకు ప్రతిబింబంగా ఉన్న బాటిలేసి చూస్తూ తనకు కొంచెం దూరంగా కూర్చోని నేల చూపులు చూస్తున్న సుజాతతో చెప్పుకుపోతున్నాడు శ్రీధర్

"నేనెంత పొగొట్టుకున్నానో యిప్పుడిప్పుడే తెలుసొస్తోంది సుజా! ఒక కార్యాన్ని ఆచరణలోపెట్టాలనుకున్నప్పుడు ఎలాటి నిర్ణయం ఎంత త్వరగా తీసుకోవాలో తలి

కథానిక

యని ఆ రోజున మీ అభిప్రాయాన్ని ముక్కలు చేశాను అందుకు యిప్పుడు బాధ పడుతున్నాను అది ఎవరికి చెప్పుకోలేక నలిగిపోతున్నాను"

చివరి మాటలంటున్నప్పుడు సుజాత తలెత్తి భారంగా చూసింది శ్రీధర్ కళ్ళల్లోకి కళ్ళలో నీళ్లనుక్కు తిరుగుతున్నాయి తల సుజాత

"ఇంత అమాయకుడు యీ లోకంలో ఎలా బ్రతుకుతాడో" అనుకుంది మనసులో

ఆరోజు దసరయినా కలవిరళ్లలదేనమ ముగ్గుపెడుతోంది తను శ్రీధర్ రోజూ యానికి హడావిడిగా బస్సెక్కేటకు వెళుతుండేవాడు అంత ఎల్లగా ఏ కాలేటి వుంటుందో తెలిసిన తను అతన్నెలాగైనా ఎలకరించాలనుకుంది ఆ వైపు వెళుతున్నప్పుడు తలెత్తి చూస్తాడేమోనని అలాగే చూస్తుండేది తను. తలెత్తిన పాపాన పోతేనా! ప్రవరాఖ్యుడిలా ఉన్నాడే అని తనలో తనే నవ్వుకునేది ఆ రోజు తప్పకుండా అతన్ని పలకరించాలనుకుంది, పెడుతున్న ముగ్గును ఆపేసి అతనిదారికి అడ్డంగా నిలబడింది తలవంచుకు నడుస్తున్న అతను తన కెదురుగా మనిషి రాగానే బేక్ వేసినట్టుగి తలెత్తాడు. ఎదురుగుండా పరువపువ్వులలో ఒక మామ్మ యి. ముచ్చెమటలు పోశాయతనికి నోరు పెగల్లేదు చివరకు తనే ధైర్యంచేసి "మీరు పిసి కదూ!" అంది.

తలూపాడతను తనను తాను పరిచయం చేసుకొని అప్పుడప్పుడు మా యింటికొస్తుండండి అంది నరేసని తలూపి వెళ్ళిపోయాడతను అతని పేరు శ్రీధర్ అని అతని పుస్తకాలు చూసి తెలుసుకుంది అంతవరకు బాగానేవుంది. కానీ అతను తనపేరడగలేదు. ఎప్పుడిటికొచ్చినా "ఏమండోయ్!" అనేపిలిచేవాడు అలా పిలిచేటప్పటికి యింట్లో నాన్నగారో, తమ్ముడో వెళ్లయో బయటికొచ్చేవారు ఆ తరవాత తనకు తెలిసేది. అప్పటికీ తన పేరడగకపోవడం-పాపం మరీ భయస్థుడిలా ఉన్నాడు ఏమండోయ్ అనే పిలవడం తనకు నవ్వును లెప్పించేది

ఒకసారి తనే చెప్పేసింది. నా పేరు ఏమండోయ్ కాదు. సుజాత' అని "థాంక్స్! పేరు చాలా బాగుందండీ!" అన్నాడు బెరుకు బెరుకుగా చూస్తూ

"మీ పేరు కనుక్కోనా" అంది తను ఏం మాట్లాడతాడో చూద్దామని నవ్వి ఉరుకున్నాడంతే

ఏం మనిషో ఏమో! మనిషి సరదాగా కనిపించడు టచ్ మి నాట్ అన్న ధోరణిలో కనిపిస్తాడు ఆ అహాయకత్వమే తన నతనికి అతిదగ్గర చేసింది. స్వయం నిర్ణయం చేసుకోలేని ఆ పని మనస్సు తనకు యిస్తాడు పరాయిదనిది అందుకు ధారణం తానొకరి సొత్తయిపోవడమే! ఇలా ఏవేవో గుర్తుకు తెచ్చుకుంటున్న సుజాత. శ్రీధర్ చేయిపట్టుకునేటప్పటికి ఉలిక్కిపడింది

"వర్షం పడుతోంది లేవండి"అని చేయి పట్టుకునే పోడు శ్రీధర్ తన చేతినలా పట్టుకునే మాటాడు పుష్ప గోష్ఠం వైపు పరుగు తీశాడు శ్రీధర్ యాంత్రికంగా శ్రీధర్‌తో బాటు పరుగు తీసింది సుజాత మ్యూజియం చేరేటప్పటికి పూర్తిగా తడసి ముద్దయ్యారు

"ముందు మీరు తలం తుడుచుకోండి జలుబు చేస్తే ఒక వర్షాన వదలదు మీకు" అంది సుజాత చీరకొంగు నువ్వుకుంటూ

జేబు రుమాల కోసం జేబులో వెదికితే లేదు అంతకుముందు కూర్చోదానికి కింద వేసుకున్నాడు వర్షం పడుతుందన్న తొందరలో దాన్ని మరచిపోయి మ్యూజియం దాకా పరుగులు తీశాడు అదే చెప్పాడాయితో

"దీంతో తుడుచుకోండి" అంది పైట చెంగునిస్తూ

దీంతోనా! వద్దు చేసినా ఆప్రిల్ జలుబేగా!" అన్నాడు ఉదాసీనంగా.

"నరేసేనే తుడుచుకోనుండండి"అంది అతనికి దగ్గరగా జరిగి

"సుజా" అని యింకేమీ అనలేక పోయాడు శ్రీధర్

భోరున ఏడుస్తోంది ఆకాశం. కుండ పోతగా కారుస్తోంది కన్నీరు.

* * *

"మా నాన్నగారికి చెప్పి మిమ్మల్ని అరెస్ట్ చేయించేలా చేసాను"అంది సుజాత ఒక రోజు

ఉక్కిరి బిక్కిరయ్యాడు తను ఏం చెప్పడానికి తోచలేదు

జీవితం అంటే యిదమిత్థంగా ఒక నిర్దిష్టాభిప్రాయంలేని తనకు సుజాత అలా అతలు చెయ్యకోవడం అప్పట్లో నచ్చలేదు తాను వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయానికి ఎంతగానో సొంపుకుంది అయినా నవ్వుతూనే తనలో తిరిగింది

రోజులు గడుస్తున్నకొద్దీ తనకుసుజాత తోడు కావాలనిపించేది అప్పటికీ స్థిరమైన అభిప్రాయానికి రాలేక పోయాడు తను

పరిక్షలయిపోయాయి ఏదో పనిమీద వెళ్ళారు ఇద్దరూ రోడు ప్రక్కనే ఉన్న మామిడి తోటలో కెళ్ళారు చింతచెట్టు కూడా ఉన్నాయి ఇద్దరూ దూరదూరంగా కూర్చున్నారు.

"చింతపూలు ఎప్పుడైనా తిన్నారా?" అడిగింది సుజాత- చేయి చూపితే అందేట్టున్న చెట్లకేసి చూస్తూ

తినలేదని తలూపాడు తను

"ఇప్పుడు తిందాం ఉండండి" అని లేచింది పైట కొంగు బిగించింది చేయి చాస్తే అందేట్టున్నా తేరా అందుకోడానికి ప్రయత్నించే టప్పటికి అందలేదు రెండు మూడు సార్లు ఎగిరింది అయినా అందలేదు

తాను నవ్వుతూ కూర్చున్నాడు

"అలా నవ్వుతూ తగ్గోకపోతే కొంచెం సహాయం చేయకూడదూ" అంది చిరుకోపంతో.

"సహాయం అంటే ఎలా? అది అందేలా మిమ్మల్ని ఎత్తుకోవాలా?" అన్నాడు నవ్వుతూ

"ఓ పరవాలేదే అబ్బాయిగారు నరసాల్లోకి దిగారు" అంది చిలిపిగా నవ్వుతూ

నాలుక కొరక్కోనని లేదాడు సుజాత కంటే ఎత్తుగా ఉన్నాడు గనుక చేయి చాచగానే చింతపూవు అందింది తాను కోస్తుంటే కొంగువట్టింది సుజాత "బాయ్" అనేంత దాకా కోశాడు

ఇద్దరూ పక్క పక్కన కూర్చొని కోసిన పూవును పిరికొని తింటున్నారు

"అబ్బ! యింత పగరా? గొంతు పట్టుకు పోతోంది" అన్నాడు.

"మరి అంత నాలుకైతే ఎలాగండి బాబూ! యీ కాస్త మనిద్దరం పిట్టీ పిట్టీ పూరిదేయాలి" అంది పరింత చేతిలో పెడుతూ

ఆరోజు రాత్రి ఏదో తీయని తలపు మదిలో మెదిలినా లలపంతంగా దాన్ని దంపేశాడు

* * *

తన పైట కొంగుతో శ్రీధర్ తల తుడిచిన సుజాత-

"ఏమిటంతగా ఆలోచిస్తున్నారు?" అంది దాంతో ఉలిక్కిపడి గడచిన మంచి గతం నుంచి వీధత్వంగా ఉన్న వర్తమానంలో కొచ్చాడు

"ఏమీలేదు అప్పటి కొన్ని తియని జ్ఞాపకాలు గుర్తుకొచ్చాయి అంతే" అన్నాడు. ఆమె కళ్ళలోకి సూటిగాచూడలేక నేల చూపులు చూస్తూ

"వర్షం తగ్గేలా లేదు. యింట్లో లికి సూటిగాచూసింది

"ఏమిటలా చూస్తున్నారు!" అన్నాడు. అమాయకంగా అడిగింది

'ఎలాచూస్తున్నాడు' అంది ఆసక్తి నవ్వుతూ

'పత్తుగా చూస్తున్నారు బాలాపత్తుగా ఉన్నాయి వీకెక్కు నిద్రపోయారా? వెళ్ళి పడుకోండి" అన్నాడు

"లోపలికెళ్ళి పడకలేదు మీరు నన్ను లోపలికి తీసుకెళ్ళారా?" అంది ఉడికించాలని

"నేనా...నేనా..." అన్నాడు తడబడుతూ

"ఎందుకలా గాబరాపడతారు" అని కిలకిలా నవ్వేసింది తను, తనతోబాటు శ్రీధరూ నవ్వాడు యిబ్బందిగా.

అమ్మాయిలతో మాట్లాడడానికి అంతగా భయపడేవాడంటే తన కెందుకో ముచ్చటేసింది ఆ భయం శ్రీధర్‌లో క్షణక్షణం తనివినుండేదంవల్ల తెలిసుకుడానే అతనంటే తన కసం ఏర్పడింది. ఆ యిష్టాన్ని ఎన్ని రకాలుగా వ్యక్తం చేసినా గమనించనంచుకు అప్పుడప్పుడు మరీ చిరాకేసుకొచ్చేది అంతలోనే అతని అమాయకత్వానికి తనలో తానే నవ్వుకునేది

కాలిమీద ఏదో చల్లగా పాకినట్టనిపించింది చూస్తే "శ్రీధర్!" అని గావుకేక వేసి గట్టిగా కావలించుకుంది

తేలత్రాచు కాలిమీదుగా పాకి వెళ్ళిపోయింది

తన కసకారం తలపెట్టని వారెవరికి తానపకారం చేయనని నిరూపించి మరీ మాయమైంది ఆ అలసు ఇద్దరి గుండెలూ అంత చలిలోనూ వేగంగా కొట్టుకొవడం ఒకరి దొకరికి వినిపించింది.

భయంనుంచి తేరుకోవడానికి కనీసం అర్థగంటయినా పట్టింది.

"ఆ పాము నన్ను కరిచి..." పూర్తి చేయలేకపోయేంతలో శ్రీధర్ నోటికి చేయి అడ్డంపెట్టి

"పిచ్చి! పరిస్థితులిలా అం అన

(మిగతా 4వ పేజీలో)

దమ్ము శ్రీనివాసబాబు

ఆ మాటలు వినటంలో కడుపు తరుక్కుపోతున్నట్టుంటుంది

"శ్రీధర్ ... శ్రీధర్ ..." గొంతు బొంగురు పోవడంతో యింకేమీ అనలేక కళ్ళు తుడుచుకుంది సుజాత

"నిజంగా నేను దురదృష్టవంతుణ్ణి సుజా!"

"నన్ను విషయాలో స్వయం నిర్ణయం చేసుకోవడం యిక ముందైనా అలవాటు చేసుకుంటే యీ సుజాత లాంటి బాళ్ళకు ఆశాభంగం కలగదు శ్రీధర్" అంది సుజాత

ఏడ్చి ఏడ్చి అలసిపోయిన తరువాత గొంతెలా వుంటుందో అలాగేవుంది సుజాత ఆ మాటలు చెబుతున్నప్పుడు

"చరిత్ర చర్వితచర్వణమే ప్రేమించుకున్న బాళ్లెవరూ పెళ్ళి చేసుకోలేదు పెళ్ళి చేసుకుంటే అసలు కథేలేదు మీ జీవితాన్ని పంచుకోవడంలోనాకు అవకాశం యివ్వాలనుకున్న మీ నిర్ణయం అలస్యంగా చేయడం, అప్పటికే చేయి దాటిపోవడం, దాన్నిగురించి యిప్పుడు బాధ పడడం నన్నెంతగాదహిస్తున్నాయో తెలుసుకునేంతగా మీరింకా ఎదగ లేదు శ్రీధర్" అంది సుజ తిరిగిన నీళ్ళు చెక్కిళ్ళ మీదుగా కారుతూంటే తుడుచుకుంటూ

భోరున ఏడుస్తోంది ఆకాశం కుండ పోతగా కారుస్తోంది కన్నీరు

* * *

ఇలాంటి వర్షం కురుస్తున్న ఒకరోజు రాత్రి రవీంద్ర భారతిలో నాటకం చూసి బయటికొచ్చారు వర్షం బాగా పడుతోంది. టాక్సీ కానీ ఆటో కాని, కనిపిస్తుందేమోనని చూసి విసిగి చివరికి రిక్షాలో బయల్దేరారు. రిక్షావాడు అంత వరంలోనూ తొక్కుతూనే ఉన్నాడు రయిస్‌కోటుంది. తలమీద రయిన్‌కోట్. కూర్చున్నారన్న మాటేగాని లోపల పూర్తిగా తడిసిపోయారు తాను వణుకుతుండడంచూసిన సుజాత "అంతగా చలిపెడుతోందా?" అని మరీ దగ్గరగా జరిగింది వణుకుతోనే అవునని చెప్పాడు నవ్వి "యిది యిలా కప్పుకుందాం కుందండి" అని చీర చెరగు కప్పింది సుజాత అంత దగ్గరగాతనకు కూర్చొని అలా చేయడం అంత చలిలోనూ ఏదో తియని తలపులను రేపివేసింది ఇలు చేరుకున్న తరువాత యిబ్బుయింకొంచెం దూరంగా పుండవుంచే యింకాసేపు రేపాలో అలా కూర్చునే బాగుంటే కదా అనుకున్నాడు

పరుసటి రోజుదయమే జలుబు చేసింది. ఆ జలుబు నెలదాకా తగలేదు

అందుకే వర్షంలో కాస్త తడవగానే తనకంటేముందు గాభరాపడింది సుజాత జలుబు చేసుందేమోనని

వర్షం ఇంకా ఎక్కువైంది చీకటి ముసురుకుంటోంది ఇద్దరి మనసుల్లోనూ గడచిన సంఘటనలు ముసురుకుంటున్నాయి

ఉగాదిరోజు మధ్యాహ్నమే ఇంటికొచ్చాడు శ్రీధర్

ఆ సమయానికి తాను నిద్రపోతోంది పెళ్ళాయిచ్చి లేపింది

నిదుర్లోనే వెళ్ళి శ్రీధర్ కెదురు గుండా కూర్చుందితాను అతని ముఖం

వైకుంఠమున పోతన సన్మానం

ఇతర కవులు అర్థకామముల వాంఛించి కావ్యరచన చేయగా పునర్జన్మ లేకుండా జననము నపేక్షించేటకు కావ్యరచన చేసిన మహాకవి భక్త పోతన. శ్రీ కైవల్య పదంబు జేరుటకు నైచింతించెదన్ అని తొందరలనే తన నిశ్చయాన్ని ప్రకటించి యున్నాడు

తెలంగాణమునందలి బమ్మెర ఈ మహనీయుని జన్మస్థలమని నిర్వివాదముగా నిరూపితమైనది పోతన చరిత్ర వాని "అభినవ పోతన" బిరుదునందిన శ్రీ పానమామలై వరదాచార్యులు మిక్కిలి వందనీయులు పోతనపై కావ్యములల్లిన వారిలో శ్రీ రావినూతం శ్రీనాథరావు గారొకరు. (ప్రస్తుతం ఇందూరులో జిల్లా మున్సిఫ్

మహావిష్ణువు ఆంధ్రకవిని ఒక పీఠిక మీదకు చేర్చి అందు మహాకవి

పి, సత్యనారాయణ మూర్తి

పోతనకు సన్మానం జరిగినటు కల్పించి రచించిన చిన్న కావ్యం "హిరణ్య హృదయం".

జయవిజయులు మహావిష్ణుని ద్వార పాలకులు. జయుడే హిరణ్య కశిపుడుగా వైకుంఠం చేరుకుంటాడు

ఆంధ్ర కవుల సన్మాన నిమిత్తం ఆహ్వాన సంఘం తరపున స్వాగతమివ్వడానికి ద్వారమువద్ద జయుడు నియమింపబడ్డాడు విష్ణువు చేసిన ఈ నియామకం లక్ష్మీదేవికి అంగీకారం కాలేదు దాని పూర్వ వైరము వలన అతనిని శంకించింది కాని విష్ణువు అలా శంకించవద్దని హెచ్చరిస్తాడు

లక్ష్మీదేవి సుప్రభాతమున

"లెమ్ము దైవతశార్దూల పూర్వ సంధ్య ప్రవర్తిల లోపునిదుర"

అహ్నిక కియల్ వలయుగా నాదరించ నిద మెల్కొ సగదవయ్య త దమూర్తి

అని శ్రీ మహా విష్ణువుని మేల్కొలుపుపాడిన మంగళ శ్లోకముతో ఈ కావ్యం ప్రారంభమౌతున్నది

మహా విష్ణువు "మధురమగునాంధ్ర భాషపై మమతనాకు, ఆంధ్ర కవులకు మర్యాదంనిన మమత" అని కవి తనకు ఆంధ్ర భాషపైగల మమతను విష్ణుదేవుని వాక్కులలో తెలిపినాడు

స్వాగత వృత్తముచే కవులకు స్వాగతము పలికించుట ఔచిత్యము దేశూరినది

లక్ష్మీదేవి ఆజ్ఞపేరకు సరస్వతిసభలో పాల్గొన్న కవులను పరిచయం చేస్తుంది.

"స్వస్థాన వేషభాషాభిమానమమరునట్లు ఆంధ్రమయియగు వాక్కున కాదివక నన్నపార్యు డీతడు నమున్నతుండు అని నన్నయ్యను. "హరిహరా ద్వైతము నిల్పినట్టి వాడు ఉభయ కవి మిత్ర బిరుదాఖండలవాడు అని తిక్కనను

"ఒకట హిమగిరి నుండి వొడమి తక్కనార్య కళిందజ నొక్కట జన నరస్వతితో తిరేణి నొనరించే భారతమున నీతడ"ని ఎఱ్ఱాప్రెగ్గడను కవి వర్ణించాడు

దివిజకవవరు గుండియల్ దిగ్గురనగ వెలుగువాడదె శ్రీనాథ విబుధవరుడు

అని శ్రీనాథుని పరిచయం చేస్తూ మీ పోతన సభకు రాలేదేమో అన్నివర్ణింపగ శ్రీనాథుడు

"రాజసభలన్న నెవటికి రాడుగాని విష్ణు సభలకు రానను వెట్టిగాడు

అని సమాధానమిస్తాడు

ఇంతలో సభలో కలకలము బయలు దేరుతుంది "తరలివచ్చెది భాగవతమ్మనంగ!

బుణ్యశాలి మహాకవి పోతరాజు గడనలో నాగి తడలి వచ్చె!

పోతనను వాటిలో జయుడే అవిష్కరించాడని భావించి వానిని పిలిపించి సంజాయిషీ అడుగుతుంది లక్ష్మీదేవి జయుడు తన భక్తిని వదలి వైరమును మాత్రమే పరించినందున పోతనపై తను కొపగించితినని తెలిపెను

లక్ష్మీదేవికి ఏమి చేయుటకు తోచక పోతన్నపై జాలిగా తాను భాగవతమును తనకోసమే వ్రాసికొంటినియు అందు

(మిగతా 4వ పేజీలో)

దీపావళి
అభివందనములు
మా వాడుకదారకు, దేశస్తులకు
మా శుభ కాంక్షలు. దేశాభివృద్ధికి
కావలసిన అన్ని విషయాలలోనూ మా
తోయాత విద్యగలమని మళ్ళీ హామీ
యిస్తున్నాము.
యునైటెడ్ కమర్షియల్ బ్యాంక్
ప్రధాన కార్యాలయము: కలకత్తా
ASP/UCO-16170

దీపావళి శుభాకాంక్షలు

టెలిఫోన్: 74591 Grams: SICAL

సౌత్ ఇండియా కార్పొరేషన్ (ఏజన్సీస్)
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

7-3-691, 692. రాష్ట్రపతి రోడ్ పి. బి. నెం. 1579,
సికిందరాబాద్-3

జి. ఐ అండ్ ఎమ్ ఎస్, పైపులు
ఛెమ్‌ప్లాస్ట్: పివిసి రిజిడ్ పైపులు
ఫినోలెక్స్: కేబుల్స్
తోషిబా అనంద్: ఫ్లోరసెంట్ ట్యూబులు లాంప్స్
డి.ఎమ్ ప్లెక్సిబుల్: కండ్యూట్స్
కలర్ సిమ్ సిమెంట్ పెయింట్లు
వెంబానాడ్: తెల్లసిమెంట్
హోప్స్: మెటల్ విండోలు

సరసమైన ధరలకు లభిస్తాయి

(ARTEX)

మా ఖాతాదార్లకు
మిత్రులకు
దీపావళి శుభాకాంక్షలు

SONA TRADE MARK

సోనాబ్రాండ్‌ను ప్రకటించుటకు
సంతోషిస్తున్నాము

లైనర్స్ పిన్టన్స్ క్రాక్ షాప్స్ మరియు అన్ని ఇతర విడిభాగాలు
లిన్టర్ పీటర్ కిర్లోస్కర్ అండ్ మీనన్ ఇంజన్లు డిపిఎఫ్ వంపులు
మోటార్లు స్టాక్‌లో లభిస్తాయి

సంప్రదించండి:

సోనా సేల్స్ కార్పొరేషన్

4_1-528,530హిల్ స్ట్రీట్,రాణిగంజ్ సికిందరాబాద్-3ఫోన్:73604

(ARTEX)

ఈ సంతోషప్రదమైన శుభసమయంలో
మా అభిమానులందరికీ
దీపావళి శుభాభినందనలు
మీకు, మీ అభిమానులకు సాటిలేని అనేక అమూల్యమైన—స్వర్ణాభరణాలు
ముత్యాలు, విలువైన రాళ్ళతో అమర్చిన వినూత్న ఆభరణాల
ఎంపికకు వెంటనే విచ్చేయండి

బాలాజీ జూవెలరీ

అబిడ్‌రోడ్, హైదరాబాద్—ఫోన్: 53405
ఫిల్మ్ షోరూమ్ ప్రక్కన
అబిడ్‌రోడ్‌లోని శ్రీ బాలాజీ జూవెలర్స్‌కు అసోసియేట్స్

(IZRA)

దీపావళి శుభాకాంక్షలు

మీనాక్షి పంపులు

మోటార్లు

సౌభాగ్య సంపదలకు
• మిక్కిలి శక్తివంతమైనవి
• ఇరిగేషనుకు శ్రేష్ఠమైనవి
• ఆహారరంగంలో ప్రధానమైనవి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంచే ఆమోదించబడినవి

Manufacturers
MEENAKSHI INDUSTRIES
Coimbatore-5.

Sales Branch:
MEENAKSHI INDUSTRIES,
5-1-526/2. Hill Street,
Ranigunj. Secunderabad.
Phone No. 72996.

Sole Selling Agents:
SRI VENKATESHWARA ENGINEERING, CORPORATION,
Ranigunj Secunderabad.
P. No. 76426. Grams: "OILENGINE"

Wanted Agents and Distributors in unrepresented areas.

(ARTEX)

మా అభిమానులకు స్నేహితులకు కొనుగోలుదార్లకు
దీపావళి శుభాకాంక్షలు

మెసర్స్ రాజేశ్వరీ ఎంటర్ ప్రైసెస్

5-1-528/529 హిల్‌స్ట్రీట్ రాణిగంజ్ సికింద్రాబాద్ ఫోన్ 76768

భారతిమోటార్లు, పంపులు, మోనోబ్లాకులు మరియు
క్యాలికోర్ డ్రిల్స్ కొరకు తెలంగాణా అంతటికి
సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు
మరియు
అన్ని రకములైన గృహ మరియు పరిశ్రమలకు సంబంధించిన
ఎలక్ట్రికల్ సామానులకు డీలరు
మోటారులు మున్నగువాని కొరకు ప్రస్తుతం లేని ప్రాంతములలో
డీలర్‌షిప్పు విచారణలు ఆహ్వానించుకు

(ARTEX)

నాటకరచయితనిర్వాహకుడు కె.యల్. నరసింహారావు

నాటకం "ప్రచార నాటకం" అయినట్లయితే, మిగతా నాటకాలన్నీ కూడా "ప్రచార నాటకాలే" అవుతాయి. మిగతా నాటకాలు ప్రచార నాటకాలు కావనుకుంటే యిది కూడా ప్రచార నాటకం కాదు "అని నరసింహారావు అభిప్రాయం.

నరసింహారావు ఇదివరకు ముప్పై వరకు నాటకాలు వ్రాసి ప్రచురించినట్లు తెలిసినప్పుడు ఆయనను నిన్నటి వరకు ఎరిగిన వారికి సైతం ఆశ్చర్యం వేస్తుంది "ప్రచారం" కోరని నిరాడంబర రచయిత ఆయన

"కె.ఎల్." వెలువరించిన గ్రంథాలలో నాటకాలు 18 నాటికలు 12 వరకు వున్నాయి వాటిలో అత్యధికం గ్రామ సమస్యలు, గ్రామీణ పాత్రలు, గ్రామ్య భావాలతో కూడుకున్నటువంటివే ఆయన ఈ రకం నాటకాలు వ్రాయడానికి దోహదం చేసిన వాటిలో ప్రధానంగా పేర్కొనవలసినది ఆంధ్రప్రదేశ్‌వంతటా గ్రామ ప్రజలను ఉర్రూతలూగించిన "ప్రజానాట్యమండలి" వారి "మాయామి" నాటక ప్రదర్శనలు.

ఆచార్య ఆత్రేయ సందలన నాటకం ఎన్.జి.ఓ. సుప్రసిద్ధ నటకులు కీ॥ శే॥ పసుల తిరాల సూర్యనారాయణ శర్మ, ఉడకరు అలువాల వెంకయ్య గారలచే అత్యద్భుతంగా పోషించబడి అశేష ప్రేక్షకుల హృదయవథంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయిన గ్రామీణ పాత్రలు కూడా ఆయనకు ప్రేరణనిచ్చాయి

ఆయన యుంచుమించు విద్యార్థి దశ నుంచే ఆంధ్ర నాటక కళావరివత్తు పోటీలకు-అవి ఎక్కడ జరిగినా తప్పని సరిగా హాజరుకావడం; ప్రదర్శనలన్నింటినీ శ్రద్ధగా తిలకించడం; నటకులతో, నాటక కర్తలతో పరిచయాలు ఏర్పరుచుకోవడం; దరిదాపులలో ఎప్పుడు సాహిత్య సభలు జరిగినా వెళ్ళడం; రచయితలను కలుసుకోవడం; తెలుగులో వెలువడే వివిధ పత్రికలను సంచికలను సాధ్యమైనన్నింటిని తెప్పించి చదవడం దీక్షతో సాగించారు

నరసింహారావు నల్లొండజిల్లా మహబూబ్ నగర్ తాలూకా రేపాల గ్రామంలో 1926 జనవరి నెలలో జన్మించారు స్వగ్రామం సూర్యాపేట. ఉగ్గయ్యపేటలో విద్యాభ్యాసం చేశారు

ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి వరకు చదివే స్వగ్రామానికి తిరిగి వచ్చిన తరవాత తనకు అభిమాన పాత్రములైన రంగాలలో తీవ్రంగా కృషి సాగించడానికి "కె.ఎల్"కు అవకాశం ఏర్పడింది ఆయన ఉత్సాహవంతులైన తోడి యువకులను కూడగట్టుకొని "గ్రామ వెలుగు" పేరుతో బహుముఖీయమాన్ని ఆరంభించారు ఈ పేరుతో ఒక గ్రామీణ సమస్యలను ఉతివృతాలుగా తీసుకొని, గ్రామ్యభావాలతో నాటకాలు, వాని గ్రామీణులైన నటకులతో గ్రామాలలో విజయవంతంగా నాటకప్రదర్శనలిస్తున్న కొద్దిమంది నాటక రచయితలు లేదా నాటక నిర్వాహకులలో శ్రీ కోదాటి లక్ష్మీనరసింహారావు పేర్కొనదగినవారు "కె.యల్. నరసింహారావు" అనే వ్యవహారనామంతో ఆయన నువ్వనిదుడు "కె.యల్" అనే పొడి అక్షరాలతో అవులు మిత్రులు ఆయనను ఆప్యాయతతో పిలుస్తారు.

"కె.ఎల్" జనసామాన్యం అభిమానం పొందిన నాటక రచయిత, నాటక నిర్వాహకుడు మాత్రమే కాదు; ప్రతిభావంతుడైన నటుడు, సమర్థుడైన దర్శకుడు దక్షతకలిగిన వక్తకా రచయిత వ్యాసకర కూడాను

నాటకాల ద్వారా ప్రజల ఆలోచనలలో మార్పు తీసుకొని రావచ్చుననీ సమాజాన్ని సంస్కరించవచ్చుననీ నరసింహారావు నిశ్చితాభిప్రాయం ప్రభుత్వం అమలుజరిపే అభివృద్ధి ప్రణాళికలను కేవలం ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలుగా భావించి వాటిపట్ల పేదావులు, సాహిత్యకులలో సహా "పరిణత మనస్కులు"గా ఎంచబడుతున్నవారందరూ ముఖాలు వహించడం జరుగుతున్నదనీ, యిది వాంఛనీయంకాదనీ నిజానికి అభివృద్ధి ప్రణాళికలు సమాజ శ్రేయస్సుకు ఉద్దేశించిన జాతీయ కార్యక్రమాలనీ యివి ఎందరో గొప్ప మేధావుల దీర్ఘ ఆలోచనకు రూపకల్పనలనీ. అభివృద్ధి ప్రణాళికల ప్రయోజనాన్నీ, అవసరాన్నీ బాగా గుర్తించి వీటిని గురించి ప్రజానీకంలో ప్రచారం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందనీ, ఈ విషయంలో రచయితలు ముఖ్యంగా నాటకకారులు గురుతరమైన పాత్ర నిర్వహించవలసివుందనీ నరసింహారావు అంటారు

"ప్రణాళికాలనుదేశాన్నిబ్బెట్టాటకాలను ప్రచార నాటకాలనడం పొరపాటు ప్రణాళికా నాటకాలన్నీ ఏదో ఒక సాంఘిక రాజకీయ, ఆర్థిక సమస్యలకు సంబంధించినవిగా వుంటాయి. అభివృద్ధి ప్రణాళికలు వాడు పన సాంఘిక, ఆర్థిక సంబంధమైన జీవితంలో అంతర్భాగంగా రూపొందింది కాబట్టి ఈ అంశాన్ని స్పృశించే నాటకం "ప్రచార నాటకం" అయినట్లయితే, మిగతా నాటకాలన్నీ కూడా "ప్రచార నాటకాలే" అవుతాయి.

కుంటే యిది కూడా ప్రచార నాటకం కాదు "అని నరసింహారావు అభిప్రాయం.

నరసింహారావు ఇదివరకు ముప్పై వరకు వున్న నాటకాలు వ్రాసి ప్రచురించినట్లు తెలిసినప్పుడు ఆయనను నిన్నటి వరకు ఎరిగిన వారికి సైతం ఆశ్చర్యం వేస్తుంది "ప్రచారం" కోరని నిరాడంబర రచయిత ఆయన

"కె.ఎల్." వెలువరించిన గ్రంథాలలో నాటకాలు 18 నాటికలు 12 వరకు వున్నాయి వాటిలో అత్యధికం గ్రామ సమస్యలు, గ్రామీణ పాత్రలు, గ్రామ్య భావాలతో కూడుకున్నటువంటివే ఆయన ఈ రకం నాటకాలు వ్రాయడానికి దోహదం చేసిన వాటిలో ప్రధానంగా పేర్కొనవలసినది ఆంధ్రప్రదేశ్‌వంతటా గ్రామ ప్రజలను ఉర్రూతలూగించిన "ప్రజానాట్యమండలి" వారి "మాయామి" నాటక ప్రదర్శనలు.

ఆచార్య ఆత్రేయ సందలన నాటకం ఎన్.జి.ఓ. సుప్రసిద్ధ నటకులు కీ॥ శే॥ పసుల తిరాల సూర్యనారాయణ శర్మ, ఉడకరు అలువాల వెంకయ్య గారలచే అత్యద్భుతంగా పోషించబడి అశేష ప్రేక్షకుల హృదయవథంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయిన గ్రామీణ పాత్రలు కూడా ఆయనకు ప్రేరణనిచ్చాయి

ఆయన యుంచుమించు విద్యార్థి దశ నుంచే ఆంధ్ర నాటక కళావరివత్తు పోటీలకు-అవి ఎక్కడ జరిగినా తప్పని సరిగా హాజరుకావడం; ప్రదర్శనలన్నింటినీ శ్రద్ధగా తిలకించడం; నటకులతో, నాటక కర్తలతో పరిచయాలు ఏర్పరుచుకోవడం; దరిదాపులలో ఎప్పుడు సాహిత్య సభలు జరిగినా వెళ్ళడం; రచయితలను కలుసుకోవడం; తెలుగులో వెలువడే వివిధ పత్రికలను సంచికలను సాధ్యమైనన్నింటిని తెప్పించి చదవడం దీక్షతో సాగించారు

నరసింహారావు నల్లొండజిల్లా మహబూబ్ నగర్ తాలూకా రేపాల గ్రామంలో 1926 జనవరి నెలలో జన్మించారు స్వగ్రామం సూర్యాపేట. ఉగ్గయ్యపేటలో విద్యాభ్యాసం చేశారు

ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి వరకు చదివే స్వగ్రామానికి తిరిగి వచ్చిన తరవాత తనకు అభిమాన పాత్రములైన రంగాలలో తీవ్రంగా కృషి సాగించడానికి "కె.ఎల్"కు అవకాశం ఏర్పడింది ఆయన ఉత్సాహవంతులైన తోడి యువకులను కూడగట్టుకొని "గ్రామ వెలుగు" పేరుతో బహుముఖీయమాన్ని ఆరంభించారు ఈ పేరుతో ఒక గ్రామీణ సమస్యలను ఉతివృతాలుగా తీసుకొని, గ్రామ్యభావాలతో నాటకాలు, వాని గ్రామీణులైన నటకులతో గ్రామాలలో విజయవంతంగా నాటకప్రదర్శనలిస్తున్న కొద్దిమంది నాటక రచయితలు లేదా నాటక నిర్వాహకులలో శ్రీ కోదాటి లక్ష్మీనరసింహారావు పేర్కొనదగినవారు "కె.యల్. నరసింహారావు" అనే వ్యవహారనామంతో ఆయన నువ్వనిదుడు "కె.యల్" అనే పొడి అక్షరాలతో అవులు మిత్రులు ఆయనను ఆప్యాయతతో పిలుస్తారు.

"కె.ఎల్" జనసామాన్యం అభిమానం పొందిన నాటక రచయిత, నాటక నిర్వాహకుడు మాత్రమే కాదు; ప్రతిభావంతుడైన నటుడు, సమర్థుడైన దర్శకుడు దక్షతకలిగిన వక్తకా రచయిత వ్యాసకర కూడాను

నాటకాల ద్వారా ప్రజల ఆలోచనలలో మార్పు తీసుకొని రావచ్చుననీ సమాజాన్ని సంస్కరించవచ్చుననీ నరసింహారావు నిశ్చితాభిప్రాయం ప్రభుత్వం అమలుజరిపే అభివృద్ధి ప్రణాళికలను కేవలం ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలుగా భావించి వాటిపట్ల పేదావులు, సాహిత్యకులలో సహా "పరిణత మనస్కులు"గా ఎంచబడుతున్నవారందరూ ముఖాలు వహించడం జరుగుతున్నదనీ, యిది వాంఛనీయంకాదనీ నిజానికి అభివృద్ధి ప్రణాళికలు సమాజ శ్రేయస్సుకు ఉద్దేశించిన జాతీయ కార్యక్రమాలనీ యివి ఎందరో గొప్ప మేధావుల దీర్ఘ ఆలోచనకు రూపకల్పనలనీ. అభివృద్ధి ప్రణాళికల ప్రయోజనాన్నీ, అవసరాన్నీ బాగా గుర్తించి వీటిని గురించి ప్రజానీకంలో ప్రచారం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందనీ, ఈ విషయంలో రచయితలు ముఖ్యంగా నాటకకారులు గురుతరమైన పాత్ర నిర్వహించవలసివుందనీ నరసింహారావు అంటారు

"ప్రణాళికాలనుదేశాన్నిబ్బెట్టాటకాలను ప్రచార నాటకాలనడం పొరపాటు ప్రణాళికా నాటకాలన్నీ ఏదో ఒక సాంఘిక రాజకీయ, ఆర్థిక సమస్యలకు సంబంధించినవిగా వుంటాయి. అభివృద్ధి ప్రణాళికలు ఈ నాడు మన సాంఘిక, ఆర్థిక సంబంధమైన జీవితంలో అంతర్భాగంగా రూపొందింది కాబట్టి ఈ అంశాన్ని స్పృశించే నాటకం "ప్రచార నాటకం" అయినట్లయితే, మిగతా నాటకాలన్నీ కూడా "ప్రచార నాటకాలే" అవుతాయి. మిగతా నాటకాలు ప్రచార నాటకాలు కావనుకుంటే యిది కూడా ప్రచార నాటకం కాదు "అని నరసింహారావు అభిప్రాయం.

నరసింహారావు ఇదివరకు ముప్పై వరకు వున్న నాటకాలు వ్రాసి ప్రచురించినట్లు తెలిసినప్పుడు ఆయనను నిన్నటి వరకు ఎరిగిన వారికి సైతం ఆశ్చర్యం వేస్తుంది "ప్రచారం" కోరని నిరాడంబర రచయిత ఆయన

"కె.ఎల్." వెలువరించిన గ్రంథాలలో నాటకాలు 18 నాటికలు 12 వరకు వున్నాయి వాటిలో అత్యధికం గ్రామ సమస్యలు, గ్రామీణ పాత్రలు, గ్రామ్య భావాలతో కూడుకున్నటువంటివే ఆయన ఈ రకం నాటకాలు వ్రాయడానికి దోహదం చేసిన వాటిలో ప్రధానంగా పేర్కొనవలసినది ఆంధ్రప్రదేశ్‌వంతటా గ్రామ ప్రజలను ఉర్రూతలూగించిన "ప్రజానాట్యమండలి" వారి "మాయామి" నాటక ప్రదర్శనలు.

ఆచార్య ఆత్రేయ సందలన నాటకం ఎన్.జి.ఓ. సుప్రసిద్ధ నటకులు కీ॥ శే॥ పసుల తిరాల సూర్యనారాయణ శర్మ, ఉడకరు అలువాల వెంకయ్య గారలచే అత్యద్భుతంగా పోషించబడి అశేష ప్రేక్షకుల హృదయవథంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయిన గ్రామీణ పాత్రలు కూడా ఆయనకు ప్రేరణనిచ్చాయి

ఆయన యుంచుమించు విద్యార్థి దశ నుంచే ఆంధ్ర నాటక కళావరివత్తు పోటీలకు-అవి ఎక్కడ జరిగినా తప్పని సరిగా హాజరుకావడం; ప్రదర్శనలన్నింటినీ శ్రద్ధగా తిలకించడం; నటకులతో, నాటక కర్తలతో పరిచయాలు ఏర్పరుచుకోవడం; దరిదాపులలో ఎప్పుడు సాహిత్య సభలు జరిగినా వెళ్ళడం; రచయితలను కలుసుకోవడం; తెలుగులో వెలువడే వివిధ పత్రికలను సంచికలను సాధ్యమైనన్నింటిని తెప్పించి చదవడం దీక్షతో సాగించారు

నరసింహారావు నల్లొండజిల్లా మహబూబ్ నగర్ తాలూకా రేపాల గ్రామంలో 1926 జనవరి నెలలో జన్మించారు స్వగ్రామం సూర్యాపేట. ఉగ్గయ్యపేటలో విద్యాభ్యాసం చేశారు

ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి వరకు చదివే స్వగ్రామానికి తిరిగి వచ్చిన తరవాత తనకు అభిమాన పాత్రములైన రంగాలలో తీవ్రంగా కృషి సాగించడానికి "కె.ఎల్"కు అవకాశం ఏర్పడింది ఆయన ఉత్సాహవంతులైన తోడి యువకులను కూడగట్టుకొని "గ్రామ వెలుగు" పేరుతో బహుముఖీయమాన్ని ఆరంభించారు ఈ పేరుతో ఒక గ్రామీణ సమస్యలను ఉతివృతాలుగా తీసుకొని, గ్రామ్యభావాలతో నాటకాలు, వాని గ్రామీణులైన నటకులతో గ్రామాలలో విజయవంతంగా నాటకప్రదర్శనలిస్తున్న కొద్దిమంది నాటక రచయితలు లేదా నాటక నిర్వాహకులలో శ్రీ కోదాటి లక్ష్మీనరసింహారావు పేర్కొనదగినవారు "కె.యల్. నరసింహారావు" అనే వ్యవహారనామంతో ఆయన నువ్వనిదుడు "కె.యల్" అనే పొడి అక్షరాలతో అవులు మిత్రులు ఆయనను ఆప్యాయతతో పిలుస్తారు.

"కె.ఎల్" జనసామాన్యం అభిమానం పొందిన నాటక రచయిత, నాటక నిర్వాహకుడు మాత్రమే కాదు; ప్రతిభావంతుడైన నటుడు, సమర్థుడైన దర్శకుడు దక్షతకలిగిన వక్తకా రచయిత వ్యాసకర కూడాను

నాటకాల ద్వారా ప్రజల ఆలోచనలలో మార్పు తీసుకొని రావచ్చుననీ సమాజాన్ని సంస్కరించవచ్చుననీ నరసింహారావు నిశ్చితాభిప్రాయం ప్రభుత్వం అమలుజరిపే అభివృద్ధి ప్రణాళికలను కేవలం ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలుగా భావించి వాటిపట్ల పేదావులు, సాహిత్యకులలో సహా "పరిణత మనస్కులు"గా ఎంచబడుతున్నవారందరూ ముఖాలు వహించడం జరుగుతున్నదనీ, యిది వాంఛనీయంకాదనీ నిజానికి అభివృద్ధి ప్రణాళికలు సమాజ శ్రేయస్సుకు ఉద్దేశించిన జాతీయ కార్యక్రమాలనీ యివి ఎందరో గొప్ప మేధావుల దీర్ఘ ఆలోచనకు రూపకల్పనలనీ. అభివృద్ధి ప్రణాళికల ప్రయోజనాన్నీ, అవసరాన్నీ బాగా గుర్తించి వీటిని గురించి ప్రజానీకంలో ప్రచారం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందనీ, ఈ విషయంలో రచయితలు ముఖ్యంగా నాటకకారులు గురుతరమైన పాత్ర నిర్వహించవలసివుందనీ నరసింహారావు అంటారు

"ప్రణాళికాలనుదేశాన్నిబ్బెట్టాటకాలను ప్రచార నాటకాలనడం పొరపాటు ప్రణాళికా నాటకాలన్నీ ఏదో ఒక సాంఘిక రాజకీయ, ఆర్థిక సమస్యలకు సంబంధించినవిగా వుంటాయి. అభివృద్ధి ప్రణాళికలు ఈ నాడు మన సాంఘిక, ఆర్థిక సంబంధమైన జీవితంలో అంతర్భాగంగా రూపొందింది కాబట్టి ఈ అంశాన్ని స్పృశించే నాటకం "ప్రచార నాటకం" అయినట్లయితే, మిగతా నాటకాలన్నీ కూడా "ప్రచార నాటకాలే" అవుతాయి. మిగతా నాటకాలు ప్రచార నాటకాలు కావనుకుంటే యిది కూడా ప్రచార నాటకం కాదు "అని నరసింహారావు అభిప్రాయం.

నరసింహారావు ఇదివరకు ముప్పై వరకు వున్న నాటకాలు వ్రాసి ప్రచురించినట్లు తెలిసినప్పుడు ఆయనను నిన్నటి వరకు ఎరిగిన వారికి సైతం ఆశ్చర్యం వేస్తుంది "ప్రచారం" కోరని నిరాడంబర రచయిత ఆయన

"కె.ఎల్." వెలువరించిన గ్రంథాలలో నాటకాలు 18 నాటికలు 12 వరకు వున్నాయి వాటిలో అత్యధికం గ్రామ సమస్యలు, గ్రామీణ పాత్రలు, గ్రామ్య భావాలతో కూడుకున్నటువంటివే ఆయన ఈ రకం నాటకాలు వ్రాయడానికి దోహదం చేసిన వాటిలో ప్రధానంగా పేర్కొనవలసినది ఆంధ్రప్రదేశ్‌వంతటా గ్రామ ప్రజలను ఉర్రూతలూగించిన "ప్రజానాట్యమండలి" వారి "మాయామి" నాటక ప్రదర్శనలు.

ఆచార్య ఆత్రేయ సందలన నాటకం ఎన్.జి.ఓ. సుప్రసిద్ధ నటకులు కీ॥ శే॥ పసుల తిరాల సూర్యనారాయణ శర్మ, ఉడకరు అలువాల వెంకయ్య గారలచే అత్యద్భుతంగా పోషించబడి అశేష ప్రేక్షకుల హృదయవథంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయిన గ్రామీణ పాత్రలు కూడా ఆయనకు ప్రేరణనిచ్చాయి

ఆయన యుంచుమించు విద్యార్థి దశ నుంచే ఆంధ్ర నాటక కళావరివత్తు పోటీలకు-అవి ఎక్కడ జరిగినా తప్పని సరిగా హాజరుకావడం; ప్రదర్శనలన్నింటినీ శ్రద్ధగా తిలకించడం; నటకులతో, నాటక కర్తలతో పరిచయాలు ఏర్పరుచుకోవడం; దరిదాపులలో ఎప్పుడు సాహిత్య సభలు జరిగినా వెళ్ళడం; రచయితలను కలుసుకోవడం; తెలుగులో వెలువడే వివిధ పత్రికలను సంచికలను సాధ్యమైనన్నింటిని తెప్పించి చదవడం దీక్షతో సాగించారు

నరసింహారావు నల్లొండజిల్లా మహబూబ్ నగర్ తాలూకా రేపాల గ్రామంలో 1926 జనవరి నెలలో జన్మించారు స్వగ్రామం సూర్యాపేట. ఉగ్గయ్యపేటలో విద్యాభ్యాసం చేశారు

ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి వరకు చదివే స్వగ్రామానికి తిరిగి వచ్చిన తరవాత తనకు అభిమాన పాత్రములైన రంగాలలో తీవ్రంగా కృషి సాగించడానికి "కె.ఎల్"కు అవకాశం ఏర్పడింది ఆయన ఉత్సాహవంతులైన తోడి యువకులను కూడగట్టుకొని "గ్రామ వెలుగు" పేరుతో బహుముఖీయమాన్ని ఆరంభించారు ఈ పేరుతో ఒక

జ్ఞా॥ కాల జడివాన

(శివ పేజీ తరువాయి

కండి నన్నెందుకిలా ఏడిపిస్తారు? భవిష్యత్తుకు బంగారు బాటలు పరిచిన మీ అన్న నాన్నగార ఆశలు మీ కావాలి? ఉజ్జ్వలమైన మీ భవిష్యత్తును యీ నుజాత కోసం ఎందుకు పదులు కుంటారు? వదలుకున్నా యీ నుజాత మీ నజాత ఎప్పటికి కాలేదు మీ స్నేహితురాల నుజాత..." అధిగమించిన దుఃఖంతో చేతులో ముఖం కప్పుకొని ఏడ్చేసింది నుజాత

ఎలా ఓదార్చాలో తెలియక ముఖం కప్పుకున్న చేతుల్ని తీసేసి ఏక బిగిని దక్కిళ్ళ మీదుగా ప్రవహిస్తున్న కన్నీటిని తుడవాడు తల పైకెత్తిన నుజాత శ్రీధర కళ్ళల్లోంచి దూకి పోతున్న కన్నీటిని చేత్తో తుడవసాగింది

ఇద్దరూ ఒకరి కన్నీళ్ళొకరు తుడుచుకుంటూ నవ్వేశారు

సృష్టిలో అదే ఆశ్చర్యం బాధపడుతున్న స్త్రీని ఓదారిస్తే బాధపడడం మరీ ఎక్కువవుతుంది అదే సమయంలో మగవాడు బాధపడుతూ తంటు వీరుపెడితే చూడలేదు అలాంటప్పుడు తన బాధ సంతటిని మరచి పోయి. మగబాధ నోదార్చడంలో కృతకృత్యురాలౌతుంది

ఆకాశం లోదున పీడవడం మానేసింది చిన్న చిన్న చినుకులుగా కారుస్తోంది కన్నీరు

పోతన సన్మానం

(శివ పేజీ తరువాయి

సహోదాది దరి తలందు భగవదవతారము ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకేగాని వీరుగాదని వివరించెను ఆయన వివరణము కవుంకగీతారచయ్యెను వరన్వతియు సంతోషించెను

పదవ షోడశోధ్యాయముతో పోతనార్యుని పూజించి ముకి. కాంతతో పెండ్లిచేసి లక్ష్మీనారాయణులు ఇభిత ముగుతొనిరి

ఆచార్య దివాకర్ల వారనినట్లు ఆకృతిని చిన్నదయ్యు అందచందములు ఎన్నదగి వున్నతి శ్రీధరావధాన్లగారి "కొరత్య హృదయము".

తులకు నిర్దేశించడం, వాటిని వ్యక్తిగతంగా ఆస్వాదించడం మొదలుకొని కార్యక్రమాలన్నీ అనుకున్న ప్రకారం సవ్యంగా సాగిపోయేటట్లు జాగ్రత్తపడడం వరకు అన్ని పనులనూ నరసింహారావు స్వయంగా చూసుకొంటారు రేపాల వైజ్ఞానిక సభలకు యివ్వటికే కళాజగతు, సాహితీ క్షేత్రం, రాజకీయ రంగాలకు చెందిన ఎందరో ప్రముఖవ్యక్తుల హాజరయ్యారు

'రేపాల' గ్రామ వెంగు నాట్యమండలి వారు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా నాటక పోటీలను విజయవంతంగా నిర్వహిస్తున్నారు ప్రస్తుతానికి వీటిని మునగాల వరగణ్ణ గ్రామాలకు పరిమితం చేసినప్పటికీ యింతకంటే విస్తృతిస్థాయిలో వీటిని నిర్వహించాలని వీరి సంకల్పం మధ్య మధ్య అభినయ శిక్షణ తరగతులు నిర్వహిస్తూ యువకులు తమ సృజనా కౌశలానికి మెరుగులు దిద్దుకోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నారు ఈ కార్యకలాపాలన్నీ నరసింహారావు నిరంతర కృషివలితమే

సాహిత్య, వైజ్ఞానిక, కళారంగాలతోపాటు విద్య సహకారం మొదలైన గ్రామాభివృద్ధి క్షేత్రాలలో సైతం నరసింహారావు గణ

(మిగతా 6వ పేజీలో)

మా అభిమానులకు మిత్రులకు
దీపావళి, నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

ఎల్లప్పుడు
పి. హెచ్. బి.
ఎగ్‌మార్క్
స్వచ్ఛమైన నెయ్యినే అడగండి
ఆహ్లాదకరమైన రుచి:
ఆరోగ్యానికి మంచిది
17 కిలోలు 4 కిలోలు 2 కిలోలు
1 కిలో ప్యాకింగ్‌లలో లభిస్తుంది
జనరల్. ప్రొవిజన్ షాపులలో దొరుకును
న్యూఎగ్‌మార్క్, నెయ్యిలో కల్తీవున్నదని రుజువుచేసే యెడల
వెయ్యి రూపాయలు బహుమతి యివ్వబడును

పన్నాలాల్ హీరాలాల్ భంగాడియా

బేగంబజార్. హైదరాబాద్—12 ఫోన్. 42989
70 సంవత్సరాలకు పైగా స్వచ్ఛమైన నేతికి ప్రఖ్యాతిగాంచబడింది

(A.A.)

మా మిత్రులకు, ఖాతాదార్లకు, శ్రేయోభిలాషులకు
దీపావళి శుభాకాంక్షలు
ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి నార్జించిన అత్యంత
పరిమళం రుచి గలిగిన

బి. బి. జర్దా
(B. B. ZARDA)
నే ఎల్లప్పుడు వాడండి

స్థాపితం: 1935 రిజిస్టర్ నెం: 156483

36 సంవత్సరాల నుండి ఇండియాలో పేరుగాంచినది లక్షలాది ప్రజలు అనునిత్యం పాన్‌లో వాడుచున్నారు
ప్రఖ్యాతిగాంచిన మా ఇతర ఉత్పత్తులు:
బి. బి. జాపాని వత్తి నెం. 1 బి. బి. జాపాని వత్తి నెం. 35, బీడీ గులాబి నెం: 13, బి. బి. మిక్చర్ నెం. 1
తయారుచేయువారు:

బి. బి. జర్దా అండ్ కంపెని

ఫ్యాక్టరీ: కొత్తపల్లి కరీంనగర్ (ఆ ప్ర.) ఫోన్: 79
సేల్స్‌డిపో: బేగంబజార్ హైదరాబాద్ ఫోన్: 41728

నకిలీలున్నవి జాగ్రత్త: మీరు బి. బి. జర్దాను ఎక్కడ
కొన్నను మా ట్రేడ్‌మార్కు (బి. బి.)ని చూడండి

(Jamsheed)

ఈ దీపావళి శుభ సమయాన సమైక్యతతో
సంతోషంగా వుండగలరని
ఆశిస్తున్నాము.

ఆహ్వానం

అక్టోబర్ 18వ తేదీన రాత్రి 7.00 నుండి 10.00 గంటల మధ్య మేము జరిపే లక్ష్మీపూజలో పాల్గొనగలరని మా మిత్రులకు, శ్రేయోభిలాషులకు మనవి చేస్తున్నాము

అభినందన

నీలకంఠం నర్సింలు

సుల్తాన్‌బజార్—హైదరాబాద్

నీలకంఠం బనారస్ హౌస్

కోఠి ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజి వద్ద హైదరాబాద్

(A. A.)

మా మిత్రులు, అభిమానులు
శ్రేయోభిలాషులకు హృదయపూర్వక
దీపావళి శుభాకాంక్షలు

ఈ దీపావళి పండుగను సంతోషప్రదం
చేయండి

మీ ప్రేమపాత్రులు, స్నేహితులతో విచ్చేసి
ఆహ్లాదకరమైన పదార్థాలను, పానీయాలను
సేవించి సంతృప్తి చెందండి

అందమైన లాన్‌లో సర్వీసు చేయబడును

ఇంటర్నేషనల్ బార్ అండ్ రెస్టారెంట్

అంబర్‌పేట హైదరాబాద్ ఫోన్ [illegible]

ARTEX

(ARTEX)